

“EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

SZAKMAI MÓDSZERTAN

Pályázati azonosító:

NTP-TEHETSEG-25-0042

Projekt címe:

„LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE TEHETSÉGGÉ” –
Hátrányos helyzetből induló gyerekek
komplex tehetséggondozása

Megvalósítás helyszíne:

Gyüre Község Óvodája

Célcsoport létszáma:

16 fő óvodás korú gyermek (kiemelten
HHH/HH)

1. Bevezetés és módszertani alapvetések

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű (HH/HHH) környezetből származó kisgyermekek tehetséggondozása gyökeresen eltérő megközelítést igényel a standard tehetségfejlesztő programokhoz képest. Gyüre Község Óvodájában megvalósult programunk szakmai alapvetése, hogy a nehéz családi- és életkörülmények szocioökonómiai gátaikat képeznek a gyermekek képességeinek felszínre kerülése előtt. E gátaikat lebontásához nem elszigetelt készségfejlesztésre, hanem egy komplex, támogató, játék- és élményalapú környezet kialakítására van szükség.

Módszertanunk alappillére a pozitív pedagógia és az inkluzív tehetséggondozás szemlélete. Ez kimondja, hogy nem a hiányosságokra, hanem a gyermek meglévő erősségeire (térbeli tájékozódás, formafelismerés, kreatív játékosság, mozgásos rátermettség) építünk, s ezeken keresztül fejlesztjük a belső motivációt, az önkifejezést és a pozitív énképet.

2. Tehetségazonosítási protokoll az óvodás korban

A korai tehetségazonosítás folyamata Gyűrében két, egymást kölcsönösen kiegészítő szinten valósult meg, minimalizálva a kulturális és szociális háttérből adódó mérési torzításokat:

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program

“EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

2.1. Szubjektív benyomások és szülői reflexiók

- **A módszer lényege:** Az óvodapedagógusok mindennapi, természetes helyzetekben végzett megfigyelései képezték az alapját. Ezt egészítették ki a strukturált szülői beszélgetések.
- **Fókuszpontok:** A gyermek spontán megnyilvánulásai, önálló ötletei a szabad játék során, belső motiváltsága, a csoportban betöltött szociális dinamizmusa és a nehézségek esetén tanúsított rugalmassága.
- **Szakmai hozzáadott érték:** A pedagógusi tapasztalat és a szülői háttérinformációk összeadódása révén olyan rejtett tehetségjegyek is felszínre kerültek, amelyeket a klasszikus tesztek elfednének. Ez közvetlenül megalapozta a személyre szabott egyéni fejlesztési tervek kidolgozását.

2.2. Standardizált mérőeszközök és strukturált megfigyelés

- **Alkalmazott technika:** Szabad játék közbeni megfigyelés előre rögzített standard szempontsor szerint, amely kiterjedt a kitartásra, szabályérzésekre, önállóságra, kreativitásra és problémaérzékenységre.
- **Diagnosztikus eszközök:** Pedagógus-megfigyelési napló folyamatos vezetése, célzott mozgásos és rajzolás szituációs feladatok, valamint a kész alkotások és produktumok kvalitatív és kvantitatív pontozása.
- **Eredményesség:** A viselkedésminták rendszerezése lehetővé tette a gyors problémamegoldó képesség, a gazdag képzeletvilág, a figyelem-irányítás és a spontán szabályalkotás korai azonosítását.

3. Készségfejlesztő intervenciók részletes módszertana

A program gerincét alkotó foglalkozások szigorúan elkülönített, de egymással szervesen együttműködő módon kezelték az erős oldalak gazdagítását és a gyenge oldalak kompenzálását.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program

“EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

3.1. Az erős oldal fejlesztése és a tehetségterületek gazdagítása

A fejlesztés célja a gyermekek meglévő kiváló adottságainak elmélyítése, a belső motiváció és az önkifejezés erősítése volt az alábbi innovatív módszertani blokkokon keresztül:

- **Mesés kerettörténetbe ágyazott mozgásos kalandpályák:** A nagymozgások és a térbeli tájékozódás fejlesztése dramatikus elemekkel. A gyermekek nem csupán akadályokat küzdöttek le, hanem egy történet hőseivé válva oldottak meg téri-irány kihívásokat.
- **LEGO-építés és strukturált történetalkotás:** A 3D-s konstrukciós képességek és a finommotoros kreativitás összekapcsolása a verbális kifejezőkészséggel. Az épített modellekről a gyerekek meséket szöttek, fejlesztve a narratív kompetenciát.
- **Változatos technikájú alkotótevékenység:** Gyurmázás, festés és térbeli makettek készítése. A hangsúly nem a másoláson, hanem a belső képek és érzelmek szabad vizuális kivetítésén és a formafelismerésen volt.
- **Kooperatív fantáziajátékok:** Olyan nyitott végű szituációk teremtése, ahol a közös cél eléréséhez a gyermekek egyedi ötleteire, kreatív problémamegoldására és együttműködésére volt szükség.

3.2. A gyenge oldal kiegyenlítése és a személyiségfejlesztés

A tehetséges HHH gyermekeknél gyakran tapasztalható aszinkron fejlődés (a kognitív vagy mozgásos képességek megelőzik a szociális-érzelmi érettséget) kompenzálására az alábbi eljárásokat alkalmaztuk:

- **Érzelemkártyás játékok:** Az érzelmi intelligencia, az empátia és a saját érzelmek verbális megfogalmazásának segítése.
- **Körjátékos és integratív együttműködési gyakorlatok:** A társas együttműködés és a csoporthoz tartozás élményének erősítése, a szociális izoláció feloldása.
- **Célzott finommotoros fejlesztés kézműves technikákkal:** Az iskolakezdéshez elengedhetetlen eszközfogás, szem-kéz koordináció és precíziós manipuláció megerősítése játékos formában.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program

“EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

- **Szabálytanulás adaptív társasjátékokon keresztül:** A kudarcűrész, a várakozási képesség és a szabálytartás fejlesztése, amelyek kritikusak a sikeres iskolai beilleszkedéshez.
- **Szenzoros fejlesztés textúrákkal és formákkal:** A testtudat, a taktilis érzékelés és a szenzoros integráció támogatása speciális alapanyagok (homok, víz, különféle textúrák) tapintásán és formázásán keresztül.

4. Közösségi és rendszerszintű módszertanok

4.1. Családközpontú megközelítés (Interaktív szülői műhely)

A szülők bevonása egy 4 órás interaktív, élményalapú foglalkozás keretében valósult meg. A módszertan alapja a szerepcsere volt: a gyermekek váltak a pedagógiai folyamat irányítóivá, ők tanították meg a szülőknek, nagyszülőknek a programban elsajátított új technikákat, játékokat. Ez a horizontális és vertikális tudásátadás radikálisan növelte a szülők kompetenciaérzetét, és elmélyítette a bizalmat az óvoda és a család között, miközben szakembereink egyéni tanácsadással támogatták a családokat.

4.2. Élménypedagógiai közösségi nap

Az egész napos szabadtéri rendezvény a komplex tevékenységszervezésre és a nyitott élménypedagógiára épült. A kötetlen, mégis strukturált környezet segített az újtól való félelem leküzdésében, a merészség és a bátorság növelésében, valamint a szociális érzékenység fejlesztésében.

4.3. Audiovizuális disszemináció és reflexió

A folyamatról készülő rövidfilm nem csupán egy beszámoló eszköz, hanem a módszertani önreflexió része.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program